

Cirkulärnr: 1994:43
Diariernr: 1994:0406
Handläggare: Lennart Kriisa
Avdsek: KEP Förh
Datum: 1994-02-18
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Arbetsdomstolens dom angående avskedande av tre arbetstagare vid ett vårdhem

Personalpolitik 1994-2:13

Handläggare

Lennart Kriisa

Nyckelord: Arbetsrätt

1994-02-18

Kommunstyrelsen

Personalfrågor

Arbetsdomstolens dom 1994 nr 9 angående avskedande av tre arbetstagare vid ett sjukhem

Bakgrund

En undersköterska och två vårdbiträden var anställda vid ett sjukhem sedan 34, 32 respektive 9 år och tillhörde samma arbetslag. Vid sjukhemmet vårdades äldre patienter med ett relativt stort vårdbehov.

Efter upptäckten att en patient hade ovanligt mycket blåmärken gjorde kommunen en polisanmälan. Arbetsgivaren meddelade de tre arbetstagarna att de var polisanmälda för misshandel och avstängde dem.

Därefter påbörjade arbetsgivaren en utredning där personalen vid sjukhemmet förhöordes. Av utredningen framgick att de aktuella arbetstagarna hade utsatt patienterna för en brysk och omild behandling av olika slag. Kommunen avskedade de tre arbetstagarna.

Åklagarmyndigheten lade ner förundersökningen angående misshandeln eftersom brott inte kunde styrkas.

Kommunalarbetareförbundet yrkade i arbetsdomstolen att avskedandena skulle ogiltigförklaras eftersom arbetstagarna inte hade begått några fel i anställningen och att eventuella fel i vart fall hade varit kända för arbetsledningen.

Kommunen gjorde i domstolen gällande att det i hög grad var sannolikt att den polisanmälda misshandeln hade orsakats av två av de berörda arbetstagarna tillsammans eller var för sig. De tre arbetstagarna har vidare genom sitt arbets- och förhållningssätt till patienterna brustit i insikt om vad som varit väsentligt i vårdarbetet. Dessutom har de uppsåtligen eller av grov oaktsamhet åsidosatt centrala förpliktelser när det gäller att utföra vårdarbete. Kommunen tillade också att det är fråga om en verksamhet som det är av stor vikt att allmänheten har ett obrutet förtroende för.

Arbetsdomstolen

Arbetsdomstolen konstaterade att det inte gick att styrka att de två arbetstagarna var för sig eller tillsammans hade orsakat den polisanmälda skadan.

När det gäller den av arbetsgivaren företagna utredningen fäster inte arbetsdomstolen någon avgörande betydelse vid denna eftersom den inte gör tillräcklig åtskillnad mellan de tre arbetstagarna. Avskedanden av detta slag kan inte behandlas kollektivt.

Av förhören i arbetsdomstolen framgår att de tre arbetstagarna har ett arbets- och förhållningssätt mot patienterna som är föråldrat och övergivet inom vården. Dock har arbetsledningen känt till deras sätt att utföra arbetet utan att det har framförts några negativa synpunkter.

Därmed konstaterade arbetsdomstolen att varken grund för avskedande eller saklig grund för uppsägning förelåg.

Kommentar

Det kan konstateras att det alltjämt ställs höga krav på arbetsgivaren för att kunna skilja arbetstagare från anställningen vid överträdelser av de normer som gäller på arbetsplatsen.

Arbetsdomstolen har uttalat att grund för avskedande föreligger om den anställda på ett avgörande sätt har brustit i insikten om det väsentliga i arbetet och därmed givit uttryck för en oförmåga att fullgöra de åligganden som varit centrala för tjänsten (AD 1984 nr 48) eller på ett allvarligt sätt rubbat arbetsgivarens förtroende för honom eller henne i framtiden (AD 1984 nr 83).

Det ställs stora krav på den bevisning som åberopas för att styrka en allvarlig misskötsamhet. Bristfällig bevisning slår tillbaka på den som påstår grund för avskedande. Utredningar måste vara noggranna, iakttagelser måste vara klara och tydliga, bevisning måste knytas till varje avskedande som det råder tvist om.

Viktigt är också arbetsgivarens agerande när missförhållanden och misskötsamhet uppträder för första gången. Arbetsgivaren måste genom sin arbetsledning agera konkret och beslutsamt för att komma tillrätta med eventuella missförhållanden. Passivitet i detta avseende slår omedelbart tillbaka vid en prövning av arbetsgivarens beslut om skiljande av arbetstagare från anställning på grund av personliga omständigheter.

Avslutningsvis belyser domslutet konflikten mellan de lagar som reglerar socialnämnds verksamhet och de lagar som reglerar arbetstagares anställningsskydd. I detta mål har anställningsskyddsreglerna givits företräde.

Bilaga: Arbetsdomstolens dom 1994 nr 9

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och Personalpolitik
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Lennart Kriisa